

9. Alexandrowicz S.W. Starunia and the Quaternary research in the tradition and initiatives of the Polish Academy of Arts and Sciences (Starunia i badania czwartorzędu w tradycji i inicjatywach Polskiej Akademii Umiejetnosci). *Studia i materialy do dziejow PAU* 2004, 3: 261 p. [in Polish with English abstract].

10. Kotarba M.J. Composition and origin of hydrocarbons saturating the remnants of woolly rhinoceros from Starunia, the Ukrainian Carpathians (Skład i geneza węglowodorow nasycających szczatki nosorozca wlochatego ze Staruni, Karpaty Ukrairiskie). *Prz. Geol.*, 2002, 50 (6): PP. 531-534 [in Polish with English abstract].

11. Kubiak H., Drygant D.M. The Starunia collections in Lviv and Krakow natural history museums and history of palaeontological studies. In: M.J. Kotarba (ed.) - Polish and Ukrainian geological studies (2004-2005) at Starunia - the area of discoveries of woolly rhinoceroses. *Pol. Geol. Inst, and «Geosphere» Society, Warszawa-Krakow*, 2005, – PP. 37-44.

12. Kuc T., Rozanski K., Goslar T. Kubiak H., Kotarba M.J. Radiocarbon dating of remnants of woolly rhinoceroses and mammoth from Starunia, fore-Carpathian region, Ukraine. In: M.J. Kotarba (ed.) - Polish and Ukrainian geological studies (2004-2005) at Starunia - the area of discoveries of woolly rhinoceroses. *Pol. Geol. Inst, and «Geosphere» Society, Warszawa Krakow*, 2005. – PP. 195-204.

13. Lomnicki M. Discovery of mammoth (*Elephas primigenius* Blumb.) and diluvial rhinoceros (*Rhinoceros antiquitatis* Blumb.) in Starunia, Bohorodchany county [Wykrycie mamuta (*Elephas primigenius* Blumb.) i nosorozca dyluwialnego (*Rhinoceros antiquitatis* Blumb.) w Staruni (pow. Bohorodczariski)], 1908, *Kosmos*. – PP. 33: 63-70 [in Polish].

14. Matskevyy L.G. Archaeological excavation sites in the Starunia area, fore-Carpathian region, Ukraine. In: M.J. Kotarba (ed.) Polish and Ukrainian geological studies (2004-2005) at Starunia the area of discoveries of woolly rhinoceroses. *Pol. Geol. Inst, and «Geosphere» Society, Warszawa-Krakow*, – PP. 45-52.

15. Sokolowski T., Stachowicz-Rybka R. Chronostratigraphy and Changes of Environment of Gate Pleistocene and Holocene at Starunia Palaentological site and vicinity (Carpatian Region, Ukraine). – *Annales Sosientatis Geologorum Polonial*, 2009. – Vol. 79. – PP. 315-331.

Поступила в редакцію 24 лютого 2011 р.

Статтю до друку рекомендував д.т.н. Ю.М. Лабій

РЕЦЕНЗІЇ ТА АНОТАЦІЇ НОВИХ МОНОГРАФІЙ ТА ПІДРУЧНИКІВ З ЕКОЛОГІЇ

Міщенко Л.В.

*Івано-Франківський національний
технічний університет нафти і газу*

КОНСТРУКТИВНА ГЕОЕКОЛОГІЯ – НОВИЙ НАПРЯМ ЕКОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Сьогодні людський розум і керована ним праця за потужностями і потенційними можливостями перевищили всі інші біотичні та абіотичні у чинники. Людство стало організатором планетарної системи Природа-Людина-Господарство, яка прийшла на зміну Біосфері. Роль пам'яті і регулятора розвитку у цій новій системі належить інтегральному інтелекту, яким повинно стати людство. Через недосконалість регуляторних механізмів, їх функціонування на засадах застарілих концепцій структурної підпорядкованості людського суспільства біосфері між розмахом і наслідками господарської діяльності та можливостями розумного управління соціосферними процесами виникли істотні порушення, в тому числі і розглянуті в монографії Рудька Г.І. і Адаменка О.М. «Конструктивна геоекологія: наукові основи та практичне втілення» – Чернівці : Маклаут, 2008. – 320 с.

Вони також проявляються численними соціально-економічними, демографічними, політичними, екологічними та іншими кризами. Подальше їх поглиблення може завершитися великими катастрофами, руйнівними не тільки по відношенню до здоров'я, а й до існування *Homo sapiens* як біологічного виду – частини Природи.

Тому перед людством постає якісно нове грандіозне завдання: виробити способи подолання згаданих вище істотних порушень і забезпечити собі нормальні, здорові умови існування і прогресивний розвиток на найближчу і далеку перспективу. В розрізі цього необхідно створити глобальну електронну інформаційно-аналітичну та прогнозно-керуючу систему подальшого розвитку Природи-Людини-Господарства. В кожній підсистемі повинні бути закодовані усі можливі чинники її еколого-безпечного розвитку. Наприклад, у підсистемі Природа необхідно створити бази даних та моделі розвитку усіх її складових – геологічного середовища, геофізичних полів, рельєфу, водних, атмосферних, ґрунтових ресурсів, рослинного і тваринного світу, як це вже розроблено О.М. Адаменком (розділ четвертий «Конструктивна екологія» у книзі «Наш майбутній

дім – Екоєвропа», 2007) та монографії Г.І. Рудька і О.М. Адаменка «Конструктивна геоecологія» (2008). У підсистемі Господарство авторами запропоновано виконання оцінок впливів на навколишнє середовище техногенних об'єктів різних галузей народного господарства, а підсистема Людина включає інформацію про причинні зв'язки захворюваності населення з екологічними, спадковими, соціально-економічними та іншими чинниками з відповідними базами даних і моделями.

Тільки така геоінформаційна тріада на сучасному етапі розвитку Природи-Людини-Господарства здатна забезпечити її подальший гармонійний розвиток, що і викладено авторами в монографії «Конструктивна геоecологія: наукові основи та практичне втілення».

Поступила в редакцію 16 червня 2010 р.

Зоріна Н.О.

*Івано-Франківський національний
технічний університет нафти і газу*

ПЕРШИЙ В УКРАЇНІ НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК З ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ ЕКОЛОГІВ

Зоріна Н.О. Екологія. Виробнича практика : навчальний посібник. Рекомендовано Міністерством освіти і науки України для студентів вищих навчальних закладів. – Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2008. – 340 с.

У навчальному посібнику викладена методика організації, проведення та звітності студентів екологічних спеціальностей під час трьох виробничих практик для бакалаврів, спеціалістів і магістрів та переддипломної практики для спеціалістів. Метою практик є набуття навиків роботи на підприємствах та практична підготовка до самостійної роботи на відповідних посадах зі спеціальності «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування».

© Зоріна Н.О., 2011